

Izveštaj Stalne konferencije romskih udruženja građana – Lige Roma sa konferencije na temu sprovođenja politika prema Romima u Srbiji, Medija centar 27.04.2017.

Projekat **“Razvijanje metodologije monitoringa sprovođenja romskih politika”** realizovala je **Stalna konferencija romskih udruženja građana – Liga Roma**, uz podršku **Fondacije za otvoreno društvo iz Srbije**.

Vlada RS je 3. marta 2016. godine usvojila Strategiju socijalnog uključivanja Roma i Romkinja 2015 – 2025. godine. Za ostvarivanje Strategije potrebno je da Vlada RS usvoji prateći Akcioni plan i formira telo zaduženo za njeno upravljanje. Sprovođenje Strategije treba posmatrati i u vezi sa ostvarivanjem Akcionog plana za Poglavlje 23, posebno u delu posvećenom obavezama u vezi sa ostvarivanjem prava Roma. Do sredine aprila 2017. godine Vlada RS nije usvojila AP za sprovođenje Strategije. Važno istaknuti da je Vlada RS u martu 2017. godine ustanovila Koordinaciono telo za praćenje realizacije Strategije i time opredelila da ovom telu poveri upravnu odgovornost za sprovođenje, koordiniranje i praćenje, odnosno upravljanje Strategijom.

Goran Bašić, rukovodilac stručnog tima istakao je da potrebno odrediti ko upravlja Strategijom i koja tela su zadužena za ostvarivanje mera u vezi sa obrazovanjem, zapošljavanjem, zdravstvenom i socijalnom zaštitom. Tek nakon usvajanja Akcionog plana, može se utvrditi koje organe odnosno čije aktivnosti treba pratiti.

Praćenje strateških mera osmišljeno metodologijom u projektu Lige se ostvaruje na nacionalnom i lokalnom nivou. Konstruisani su inicijalni upitnici, koje bi Liga Roma trebalo da šalje JLS i državnim organima odnosno svim organima javne vlasti pred kojima Romkinje i Romi ostvaruju priznata prava, da se u predviđenom roku podaci vrate Ligai na obradu i unos u elektronsku bazu podataka koju čini dostupnu javnosti. Na osnovu toga, Liga Roma priprema odgovarajuće izveštaje o sprovođenju strateških mera, kao i problema koje smatra značajnim za unapređenje položaja Roma i dostavlja izveštaje nadležnim organima, nezavisnim telima, telu koje rukovodi sprovođenjem Strategije i međunarodnim organizacijama.

Kada je reč o praćenju rezultata strateških mera na lokalnom nivou situacija je nešto komplikovanija i ne može se sa sigurnošću odrediti koja sve tela u JLS su nosioci mera u javnim politikama. JLS nije obvezana da sistematizuje radno mesto koordinatora za romska pitanja niti da ustanovi mobilni tim.

Kao poseban problem pokazalo se da se strateške mere projektuju na nekoliko puta manjem broju pripadnika romske nacionalnosti od njihovog faktičkog broja u JLS. Drugi problem se odnosi na to da se u većini JLS ne prikupljaju podaci na nacionalnoj osnovi. Saradnici prikupljaju podatke od lokalnih organa (DZ, CSR, NSZ...) ili od lica zaduženih za rad sa Romima (koordinator, zdravstvena medijatorka, pedagoški asistent), kao i OCD koje zastupaju i zagovaraju prava Romkinja i Roma.

Pilot istraživanjem je bilo obuhvaćeno 10 JLS i 2 gradske opštine (Lazarevac i Obrenovac). Pokazalo se da mere aktivne politike zapošljavanja (javni radovi, subvencije poslodavcima, samozapošljavanje) nisu doprinele značajnjem i održivom zapošljavanju Roma a posebno Romkinja. Učenika/ca romske nacionalnosti nema u učeničkim parlamentima. Romski jezik sa elementima romske kulture se predaje samo u osnovnim školama opštine Kostolac. U ostalim JLS nastava se ne organizuje zbog slabog interesovanja roditelja, što može biti opravdano strahom roditelja od diskriminacije dece.

STALNA KONFERENCIJA ROMSKIH UDRUŽENJA GRAĐANA – LIGA ROMA
SAVAKHTUNI KONFERENCIA ROMANE DIZUTNENGE AMALIPE - LIGA E ROMENGI
STANDING CONFERENCE OF THE ROMA ASSOCIATIONS OF THE CITIZENS – THE LEAGUE OF ROMA

Osman Balić, Predsednik Lige Roma je naglasio da ni nakon dva meseca od formiranja koordinacionog tela za praćenje realizacije Strategije nema znatnog napretka, kao i da je politička spremnost u Srbiji varijabilna a država da prestane da tretira Rome kao drugorazredne građane.

Neka od poboljšanja koja se sada očekuju od nove Strategije su: a) uspostavljanje efikasnog mehanizma za sprovođenje, planiranje, nadziranje i unapređenje usvojenih mera i aktivnosti; b) razvijanje kapaciteta i odgovornosti organa državne uprave u lokalne samouprave da se efikasno staraju o ostvarivanju i zaštiti prava lica romske nacionalnosti; c) obezbeđivanje sredstava u budžetu Republike Srbije i u budžetima JLS za finansiranje strateških mera; d) uključivanje predstavnika romske zajednice u postupke osmišljavanja i sprovođenja strateških mera.

Najznačajnija postignuća države u sprovođenju politika prema Romima:

- a) Donet je Akcioni plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.
- b) Donet je Akcioni plan za Rome u okviru poglavlja 23. PP
- c) Donet je Zakon o stanovanju i održavanju zgrada.
- d) Doneta je Uredba o postupku raspodele sredstava iz budžetskog fonda za nacionalne manjine.
- e) Donet je Pravilnik o bližim kriterijumima za prepoznavanje oblika diskriminacije od strane zaposlenog, deteta, učenika ili trećeg lica u ustanovi obrazovanja i vaspitanja.
- f) RFZO stvorio je pravni osnov za afirmativno zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina radi postizanja njihove srazmerne zastupljenosti.
- g) Zaštitnik građana uputio je Mišljenje, MDULS, kako bi se konačno, i na jedinstven način, uredilo pitanje položaja koordinatora za romska pitanja.
- h) Usvajanjem Zakona o stanovanju i održavanju zgrada u značajnoj meri je uređen niz pitanja od značaja za poštovanje ljudskih prava prilikom iseljenja, odnosno preseljenja građana i istovremeno, pružanje pravovremenih, tačnih i potpunih informacija zajednicu gde se doseljavaju lica koja se iseljavaju, odnosno preseljavaju.
- i) NAP za zapošljavanje je počeo da se realizuje u toku 2017 godine, objavljinjem konkursa za aktivne mere zapošljavanja Roma.
- j) MUP, poslednjih nekoliko godina, vrlo aktivno radi na uključivanju većeg broja Roma u redove policije kroz animiranje mladih Roma za upis u srednje policijske škole.
- k) Smanjen broj evidentiranih zločina iz mržnje i govora mržnje, prema Romima u poslednjih par godina.
- l) Povećan broj usvojenih urbanističko - planskih dokumenata na lokalnom nivou za unapređenje uslova stanovanja.

Predstavnici MPNTH naveli su da romski jezik sa elementima romske kulture pohađa 2.225 učenika u 72 opštine, da su predavači prošli određene module na Filološkom fakultetu, kao i da je Ministarstvo dostavilo svoje mišljenje i komentare na AP a da su sredstva za obrazovanje Roma opredeljena.

Predstavnici civilnog društva istakli su da AP nije usvojen iz razloga što nisu opredeljena sredstva iz budžeta RS za svaku oblast Strategije, pitanje zapošljavanja nacionalnih manjina u javnom sektoru odnosno 0,004% učešća Roma u državnim institucijama.

STALNA KONFERENCIJA ROMSKIH UDRUŽENJA GRAĐANA
SAVAKHTUNI KONFERENCIA ROMANE DIZUTNENGE AMALIPE
STANDING CONFERENCE OF THE ROMA ASSOCIATIONS OF THE CITIZENS

LIGA ROMA
skrugg

STALNA KONFERENCIJA ROMSKIH UDRUŽENJA GRAĐANA – LIGA ROMA
SAVAKHTUNI KONFERENCIA ROMANE DIZUTNENGE AMALIPE - LIGA E ROMENGI
STANDING CONFERENCE OF THE ROMA ASSOCIATIONS OF THE CITIZENS – THE LEAGUE OF ROMA

Obilićev venac 17/II/2 • 11000 Beograd • PIB 108205421 • Matični broj 28122225
+ 381 18 42 46 940 • + 381 11 26 20 944 • + 381 24 55 46 97
info@ligaroma.org.rs • www.ligaroma.org.rs